

CLUBURILE BUCUREȘTILOR ANULUI 1900

Ioan Spătan

Clubul, spune Dan A. Lăzărescu, este o invenție eminentamente britanică și, îndeplinind în mare măsură aceeași funcție socială ca și Curtea, ca și salonul, ca și lojile masonice, adică strângerea la un loc a unui număr de spirite rafinate provenind din diverse domenii și profesii, pentru rafinarea culturii, a politeții și a moravurilor. Clubul a introdus o inovație, separarea absolută dintre sexe, bărbații și femeile putând să se întâlnească exclusiv în cluburi specifice sexului lor. Același nume menționat mai sus spunea:

“Este invederat că loja masonică a precedat apariția cluburilor britanice în primele decenii ale secolului Luminilor, de vreme ce prima lojă britanică, în anul 1717, își întrunea frații în taverna **The Goose and the Grill** (Gâsca și Grătarul) din Londra. Foarte curând însă, masonii au simțit nevoia să constituie cluburi – adică proiecții sociale publice ale activității lor tainice, în mare măsură pentru recrutarea de noi membri a lojilor. Succesul ambelor instituții britanice a fost prodigios. Marea nobilime și chiar familia regală din casa de Hannover au participat la ambele instituții, devenind foarte curând tradițional ca Suveranul Mare Comandor al Franc-Masoneriei britanice să fie neapărat un membru al Casei Regale, cum a fost multă vreme ca principe de Wales, Regele Eduard al VII-lea și cum este în prezent Ducele de Kent, vărul M. R. Reginei Elisabeta a II-a a Angliei”.

Cluburile s-au răspândit astfel în Franța secolului al XVIII-lea, împreună cu lojile masonice, afirmă tot Dan A. Lăzărescu, cu întrecerile curselor de cai și cu duelul cu pistolul în loc de sabie.

Din Anglia cluburile s-au răspândit în toată Europa civilizată. În Italia “il café”, ca și în Austria și Germania, a predominat multă vreme asupra cluburilor. La noi, dar mai târziu, până la mijlocul secolului al XX-lea, predomină în rândul elasei mijlocii “cafeneaua” în vechiul Regat sau “căfana” în Banat. Un HerrenKlub a fost deschis la București în 1821 pentru marea boierime. Sub protectoratul rus și sub domnia lui Cuza ele au fost suspectate de interese ostile orânduirii, dar sub domnia lui Carol I ele au proliferat. În 1875, consulul general al Angliei la București, colonelul Vivian, a luat inițiativa unui **Jockey Club** în București, adunând în jurul său un număr important de prinți, mari boieri, ofițeri superiori și oameni foarte înstăriți. Au urmat Clubul Tinerimii (1871), Clubul Agricol (Societatea Centrală Agricolă), Clubul Regal (1881), Cercul Militar, Clubul Ofițerilor de Rezervă (1891), Societatea de Tir din București, ș.a.

Jockey-Club

Manole Filitti, vicepreședinte în 1895

“1875. Primul an din ultimul pătrar al veacului al XX-lea, veac cu deosebire benefic României. Căci s-a bucurat de două, trei generații de elite care, deslușind temeinic mersul vremii lor, și-au însușit învățămintele trecutului, au intuit evoluția socială, spirituală, economică și în special politică a Europei, punându-se în slujba țării. Au reușit să așeze treptat România în angrenajul de mult statornicit de marile imperii și republici din vestul continentului. Elita aceasta se identifică, în majoritate, cu protipendada, cu boierimea românească. Privilegiile, venite din istorie, i-au asigurat independența materială ce i-a îngăduit, am zice cu un singur cuvânt, cunoașterea.

Chiar de la constituire (1875 n. n.), Jockey Clubul Român și-a propus să se îngrijească de îmbunătățirea rasei de cai de pur sânge englez din țară și în același timp să formeze, prin membrii săi, un grup de elită socială, chemat să observe o ținută civică și morală fără cusur. Printre cei 95 de membri fondatori și urmașii lor se numără șapte prim-miniștri, numeroși miniștri, ofițeri superiori, comandanți de mari unități, academicieni, profesori universitari, scriitori, artiști, arhitecți, industriași și mari agricultori. Aceștia din urmă au asigurat, pe moșiile lor, îndeplinirea obiectivului de bază al Clubului și anume creșterea cailor de pur sânge englez, întemeind și dezvoltând importante herghelii.

Prođușii acestor herghelii, al căror sânge a fost mereu înprospătat prin import de producători valoroși, au constituit nucleul de bază al curselor care s-au desfășurat, ani de-a rândul, pe Hipodromul de la Băneasa, proprietate a Jockey Clubului Român. El a fost ridicat după planurile arhitectului Ion Berindei în 1905 și amintea de hipodromul parizian de la Longchamps.

Să revenim însă la anul 1900. **Jockey-Clubul** din București a fost fondat în 1875. El cuprindea membrii fondatori și membrii permanenți.

Cotizația anuală era de 300 de lei. Clubul a fost sub președinția de onoare a Regelui Carol I, principele Ferdinand fiind membru de onoare. Pentru rest, organizarea este următoarea:

Vicepreședinți

Generalul Gheorghe Manu, Calea Victoriei, 120

Grigore C. Cantacuzino, str. Puțul de Piatră, 2

Comitatul Clubului

Arion C. Constantin, Gh. Beldiman, Mihai Marghiloman, Dimitrie Manu, Barbu Catargi, Drossu N.

Comitetul curselor

Arthur Green, Alexandru Marghiloman, Exarcu Ghe., Const. Miclescu, Mihail Mărăscu, Constantin Golescu, Gheorghe Bădescu

Casier: Petru Millo

Mihai Sorin Rădulescu notează:

“Veniturile Clubului proveneau din cotizațiile membrilor, din biletele de intrare pe hipodrom, din cota de 20% din pariuri, din concesiile bookmakerilor și a restaurantului ținut de renumita Casă Capșa, venituri din care se plăteau premiile și se întreținea hipodromul. În duminica în care se disputa premiul Modei, apăreau toate elegantele orașului, cât și frumoase manechine care prezentau diferitele case de modă din București”. (Relatarea lui Al. Gussi).

Jockey Clubul organiza și un baț anual ce se număra printre cele mai simandicoase din București, cu invitați puțini și aleși cu severitate, își amintește Constantin Argentoianu.

Prinul sediu al Clubului se afla pe Podul Mogoșoaiei, în casele care ulterior vor aparține lui Iancu Lahovary, lângă Cișmeaua Roșie, în fața străzii Fântâniei [astăzi strada G-ral Berthelot], spune Mihai Sorin Rădulescu. Tot el ne dezvăluie că în anul 1883, Jockey Clubul s-a mutat într-un alt local, tot pe Calea Victoriei, colț cu strada Franklin, demolat după primul război mondial, și ulterior și-a stabilit sediul într-o casă bisericească, fostă a familiei Giani, la intersecția străzii Episcopiei cu str. Nicolae Golescu, foarte aproape de Ateneul Român. Interiorul Clubului aflăm că era amenajat cu mult bun gust, fără ostentație, asigurând o atmosferă intimă membrilor săi. Mai târziu, Manole Filitti, membru al vechiului Jockey Club își amintește de acest interior într-un articol publicat în “Dilema”, din mai 1994:

“De mare atracție era sala de lectură, cu încăpătoare fotolii de piele, ideal luminată. Reviste și ziare din toate domeniile în limbile de mare circulație, erau răspândite pe mese și rafturi. Să tot stai să citești! și o liniște, cea mai desăvârșită liniște, îl învăluia pe cel cufundat în lectură.

Urma o cameră elegantă de protocol, pentru întrevederi, hai să zicem, de taină. Apoi, două săli în care se juca bridge și table, cu chibiții de rigoare, și unde, pe canapele și fotolii, se purtau variate conversații. Nimănui nu i-ar fi dat prin cap să ridice tonul. Repet, politețea, buna cuviință, bunele maniere erau de rigoare.

Te aflai în oraș, aveai o fereastră între două treburi, te puteai abate pe la club. Totdeauna erai bine primit, servit, găsind așa o clipă de relaxare fie citind, fie schimb câteva vorbe cu un prieten. Dacă răgazul era ceva mai mare și aveai partener, te puteai dărui câtorva asalturi de floretă în frumoasa sală de arme a clubului. Urma un duș reconfortant, după care îți puteai relua, cu spor, activitatea.

Mai erau acolo două sufragerii și, – a propos de bun gust –, napajul, vesela, paharele, tacâmurile, – totul era o încântare pentru ochi, iar serviciul, Doamne, serviciul era impecabil, asigurat de un personal perfect stilat, silențios și totuși prietenos.”

Aceasta trebuia să fi fost atmosfera și în anul 1900. Femeile însă nu aveau acces în sălile clubului, în afara unei camere special amenajate. Dar să revenim la activitatea propriu-zisă a Jockey Clubului: organizarea curselor de galop de la Băneasa, care erau și tot atâtea prilejuri de întâlnire a high-life-ului bucureștean.

Constantin Bacalbașa amintește în “Bucureștii de altădată” cum se desfășurau cursele de cai:

“Alergările din primăvara anului 1880 se făceau numai duminica.

- I. Premiul Alteței Sale Domnitorului, alergare de garduri pe distanța de 2000 m. Premiul I, un obiect de artă oferit de domnitor, premiul II, 500 lei.
- II. Premiul Societății de încurajare, alergare de iuțală pentru mânji de trei și patru ani născuți în România. Distanța, 2000m. Premiu I, 3000 lei, premiul II, 500 lei.
- III. Premiul vicepreședinților Jockey Clubului, alergare de fond pentru cai de orice proveniență, pe 3000 m. Premiul I, 3500 lei, premiul II, 500 lei, premiul III, 200 lei.

Alergare militară pentru călărași pe 1500 m, premiul I, 500 lei, oferiți de dl. Ștefan Petrovici-Armis, premiul II, 200 lei, premiul III, 100 lei.

Premiul al 2-lea nu se acorda decât atunci când alergau cel puțin cinci cai.

Marele sportsman al vremii de atunci era Constantin Blaremborg, el era cel dintâi posesor de grajd, cailor lui câștigau cele mai multe premii. Numai când mai târziu apăru Alexandru Marghiloman steaua lui începu să pâlească.”

Cel mai renumit proprietar de cai din istoria Jockey-Clubului Român a fost, într-adevăr, Alexandru Marghiloman, a cărui herghelie, “Albatros” de la Buzău, cuprindea mai mulți cai pur sânge englez, își amintește Alexandru V. Perietzianu-Buzău.

În încheierea prezentării, pe scurt, al Jockey-Clubului bucureștean, vrem să mai amintim că el era condus efectiv de vicepreședinții săi, care până în 1900 au fost:

Alexandru Plagino (1875)

Alexandru Plagino și Dimitrie Ghika (1875-1879)

Generalul Gheorghe Manu și generalul Ion Emanoil Florescu (1880-1884)

Generalul Gheorghe Manu și Grigore C. Cantacuzino (1885-1902)

Nu putem trece cu vederea și personalitățile vieții politice și culturale românești, membri ai Jockey Clubului bucureștean cooptați în ultimul an al secolului al XIX-lea:

1888, diplomatul Alexandru Em. Lahovary

1890, diplomatul Henri Catargi

1893, Ioan Mitilineu, viitorul președinte al Automobil Clubului Român.

1897, principele Barbu Știrbey

1898, principele Constantin Basarab Brâncoveanu

1899, Gh. Negroponte, proprietarul uneia din marile herghelii ale țării.

1899, diplomatul Nicolae N. Filodor

1899, diplomatul Alexandru N. Iacovaky

1899, generalul Ion Istrati

1899, generalul Gheorghe Moruzi

Clubul Tinerimii

A fost fondat în anul 1870, având sediul în Calea Victoriei, 52. Conform statutului, (art. 2), scopul Societății era:

- a) de a înlesni tuturor persoanelor a căror cultură și educație îi fac admirabili în acest cerc, ocazia de a întruni, de a se cunoaște mai bine și de a-și putea comunica unii altora ideile și simțămintele lor.
- b) de a favoriza prin contactul de toate zilele întreținerea bunelor relații și dezvoltarea simțămintelor de confraternitate între membrii săi.
- c) de a pune la dispoziția fiecărui membru cele mai însemnate scrieri și publicații în politică, știință, litere și arte, și a menține astfel, pe toți în curentul progresului ideilor și mișcării spiritului omenesc.

Art. 4:

Societatea se compune dintr-un număr nelimitat de membri rezidenți și nerezidenți. Membrii rezidenți sunt acei care își au domiciliul în București; membrii nerezidenți se numesc acei care, făcând parte din Club locuiesc în afară din Capitală.

art. 14:

Intrarea în club nu este permisă decât membrilor titulari, admiși conform Statutelor.

Un membru însă poate introduce provizoriu pe un amic, dând în prealabil în cunoștința unuia din membrii Consiliului de Administrație.

Consiliul de Administrație

Art. 15:

Administrația și interesele Clubului sunt încredințate unui consiliu compus din șapte și interesele Clubului sunt încredințate unui consiliu compus din șapte membri, din care un Președinte și un Secretar-casier.

Fondurile Societății

Art. 34:

Cotizația anuală este de 160 lei pentru membrii rezidenți în București și de 60 lei pentru membrii locuind în provincie.

Menționăm că această cotizație se diminuează pe măsură ce membrii săi îmbătrânesc și după 20 de ani de contribuție ei nu mai plăteau această cotizație, rămânând membrii Clubului și având aceleași drepturi ca și membrii plătitori.

Dispoziții generale

Art. 42

Consiliul de administrație face însuși regulamentele pentru ordine interioară, sala de lectură, jocuri, etc.

Asemenea regulamente însă vor fi supuse la revizuirea Adunării Generale dacă o vor cere zece membrii.

Art. 43

Jocurile de exerciții, de calcul sau de comerț sunt singurele permise; jocurile de noroc sunt riguros interzise; ele pot atrage o amendă individuală până la o sută de lei și, în caz de recidivă, excluderea din sânul Societății.

Art. 44

Cărțile, broșurile, ziarele, etc. nu se pot lua acasă de către membrii pe timpul cât se află în lectură.

Art. 45

Fără autorizarea Președintelui sau a Consiliului de administrație nu se poate afișa nimic în localul Clubului, nici a se deschide liste de subscripție, de loterii sau alte asemenea.

Clubul Tinerimii cuprindea în 6/18 ian. 1870, 74 de membrii, dintre care amintim:

Grigore Argetoianu, rentier, Craiova

George P. Bacaloglu, Dr. în drept la Paris

George Brătianu, rentier, deputat

George Cantilli, Dr. în drept la Paris

Lascăr Catargiu, Membru la Curtea de Apel din București

George Danielopolu, Dr. în drept la Paris

Dimitrie Danielopolu, Dr. în medicină la Paris

Constantin Esarcu, Dr. în medicină la Paris, vicepreședinte al Ateneului Român

Constantin Filitti, Licențiat în drept la Paris

Dimitrie Gianni, Licențiat în drept la Paris, deputat

Petru Grădișteanu, Licențiat în drept la Paris

Ion Kalinderu, Dr. în drept la Paris

Alexandru N. Lahovary, Dr. în drept la Paris

Ion N. Lahovary, Dr. în drept și licențiat în litere la Paris

Grigore N. Manu, fost director general al Arhivelor Statului

Mihail Pherekyde, Dr. în drept și licențiat în litere la Paris

Constantin E. Schina, Licențiat în drept la Paris

Alexandru T. Zissu, fost deputat, fost prefect de Argeș

Să ajungem la 1900. Consiliul de administrație avea următoarea componență:

Președinte: Dr. N. Kalinderu, str. Scaune, 34

Membrii: N. Zădăriceanu

Chiru Economu

I. Boambă

P. Florian

A. Laurian

Secretar-casier: Anton Vanicu, Calea Victoriei, 74

Clubul Regal Calea Victoriei, 49

A fost fondat în anul proclamării Regatului, adică în 1881. Spicuim din Statutul Clubului Regal:

Art. 1:

Între membrii care au semnat actul de fundațiune din 21 martie 1881, și între cei care au fost admiși în urmă sau se vor admite pe viitor potrivit regulilor mai jos stabilite, se înființează în București o Societate, care ia numirea de Clubul Regal, întru amintirea epocii fondării sale, urmată în zilele consacrării deplinei independențe a României prin proclamarea Regatului.

Art. 2:

Scopul societății este:

a. A crea pentru membrii săi un cerc privat de întruniri și petrecere în comun;

b. A favoriza prin contactul de toate zilele întreținerea bunelor relații între dânsii și a le oferi ocazia, prin schimbul ideilor și simțămintelor lor, de a se cunoaște mai îndeaproape și a se aprecia reciproc;

c. A pune la dispoziția lor mijloacele de a se menține în centrul mișcării intelectuale și progreselor realizate în politică, știință, litere și arte

Art. 3

Pe lângă acestea, Societatea își propune de a contribui, în limitele mijloacelor sale, la dezvoltarea în țară a gustului pentru arte, din colecțiile sale proprii, prin expoziții, concursuri și premii, prin întruniri diverse, prin publicații făcute din fondurile sale, și prin alte asemenea încurajări.

Administrația

Art.18

Administrația și interesele Societății sunt încredințate unui Comitet compus din șapte membrii dintre care un Președinte, un Casier și un Secretar.

Art. 22

Președintele are în mâinile sale autoritatea superioară în toate afacerile Societății, ia inițiativa în toate chestiunile, conduce toate lucrările Comitetului, împarte atribuțiunile între membrii acestuia și între ceilalți membri, care primesc vreo însărcinare în numele Societății, dă impuls tuturor serviciilor și controlează mersul regulat al întregii administrații.

El convoacă Comitetul și Adunările generale; precede dezbaterile și face să se execute hotărârile lor.

Finanțele Societății

Art. 39

Cotizația anuală a membrilor domiciliați în București este de 160 lei, a membrilor care locuiau în provincie sau în străinătate este de 60 lei (80 lei în 1900, n. n.)

Deosebit de aceasta, orice membru nou mai trebuie să achite un drept de intrare de 50 lei.

Comitetul ales în 1900 avea următoarea componență:

Președinte: Leonida Patzouris, str. Brezoianu, 19

Comitetul: D. Teodorescu
 M. Sutz
 General Budișteanu
 C. Vartiadi

Casier: Nicolae Bobescu

Clubul ofițerilor în rezervă Calea Victoriei, 41 (Hotel Brofft)

A fost fondat în 1891, iar primul președinte a fost generalul Florescu.

Scopul lui îl găsim în Statutul Clubului ofițerilor în rezervă:

Art. 1

Clubul ofițerilor în rezervă, având reședința în București, sub Înaltul Patronaj al M. S. Regelui și sub Președinția de onoare a A.S. Regale Principele Moștenitor, iar Președinția de ordine, dată celui ales în Adunarea generală dintre cei mai vechi și mai mari în grad, are de scop a procura ofițerilor în rezervă, demisionați sau în retragere, precum și a similităților lor, un loc de întrunire care,

strângând și mai mult legăturile de camaraderie între dâșii, să le procure în același timp și un izvor de cunoștințe militare, prin conferințe și publicațiuni și a-i ține în curent cu toate progresele ce neconțin se introduc în armate.

Membrii permanenți

Art. 2

Toți ofițerii în rezervă și asimilatorii lor, fac parte de drept din acest club și devin membrii de fapt îndată ce adresează o cerere în scris Președintelui Comitetului, care în termen de trei zile cel mult este ținut a statua și a-i comunica tot prin scris data înscrierii sale.

Membrii aderenți

Art.3

Toți ofițerii în activitate și asimilații lor sunt primiți membrii, după a lor cerere.

Membrii invitați

Art. 5

Membrii invitați sunt **de drept** toți atașaii militari de la Legațiunile străine și toți ofițerii de orice națiune, în treacă prin capitală, prezentați însă de un membru.

Comitetul Clubului

Art. 17

Comitetul Clubului ales numai dintre membri Clubului, ofițeri în rezervă, demisionați sau în rezervă, se compune din 14 membrii și anume, un Președinte cu gradul de general sau colonel, un vicepreședinte cu gradul de colonel sau locotenent-colonel, și 12 membrii din câte 6 ofițeri superiori și 6 ofițeri inferiori, fără deosebire de grade, cu condiția ca toate gradele să fie reprezentate.

Comitetul, în anul care ne interesează, avea următoarea componență:

Președinte:	General în retragere Algiu Ion, str. Brezoianu, 2
Vicepreședinte:	Colonel Obedeanu Vasile
Membrii:	Colonel Văcărescu Teodor, șoseaua Kiseleff
	Colonel Fălcoianu Al., Orientului, 3
	Colonel Gherghe D., Sălciilor, 3
	Colonel Costescu N., Dionisie, 42
	Maior Lămotescu N., Dorobanților, 59
	Căpitan Slătineanu C., Luterană
	Căpitan Sachelarie Al., Hotel Bristol
	Căpitan Costa-Foru C., Dealul Mitropoliei, 3
	Căpitan Vernescu C., Calea Victoriei, 240

Locotenent Teodorescu Al., Mihai-Vodă, 70
Sublocotenent Ciuflea T., Calea Victoriei, 191

În ultima parte a studiului nostru ne vom opri pe scurt asupra celorlalte Cluburi sau Societăți, cum erau numite, existente în anul 1900:

Societatea de tir din București

A fost, poate, cea mai veche Societate din capitală. Ea cuprindea membrii activi și membrii onorifici. Cotizația anuală era de 30 lei. Comitetul său avea, la 1900, următoarea compunere:

Președinte: C. Stoenescu, inginer
Vicepreședinte: I. Cesianu, str. Polonă, 66
Director de tir: Em. Florescu, Dorobanților, 42
G. Sirer, Calea Victoriei, 57
Casier: M. Manicatidi

Membri onorifici:

Regele Carol I, Principele Ferdinand numit președinte de onoare, M. Schweitzer, directorul Băncii din Zurich, contele Esterhazi Kalman, președinte de tir la Cluj, Carol Haller, profesor la Universitatea din Cluj, Bianzide Kibéd, proprietar din Cluj.

Societatea Centrală Agricolă Calea Victoriei (Palatul Hifon)

Președinte: inexistent în 1900
Vicepreședinte: C. I. Stoicescu, C. Colibașu
Casier: G. Iliescu
Secretarii Comitetului: H. Teodorachi, I. Mănescu

Comitetul era format din:

Haralambie Gheorghiu	D. I. Apostolescu
G. Nicolescu	N. Amira
G. Golescu	Șt. Mihăescu
G. Burcă	Al. Barbu
C. Stoienescu	Colonel Gheorghiu

Maior Costescu
Th. Sacechi
Maior Obedenaru
Procopie Cazoti
I. Haralamaescu

Cenzori: D. G. Vera, Petre Millo

Cercul Militar Calea Victoriei, 108 (Episcopiei)

Președinte: Colonel Mareș, str. Romană, 16
Membrii: Colonel Boerescu, str. Sf. Apostoli
Maior Toplicescu, str. Berzei, 77
Căpitan Baranga, Bul. Elisabeta
Casieri: Căpitan Topoloveanu, str. Virgil, 76
D. Rădulescu, str. Toamnei, 48

Bukarester Deutsches Liedertafel str. Biserica Enei

Societatea Germană de Muzică, fondată în 1852

Comitetul era format din:

C. Weinlich, președinte.	Th. Binder, vicepreședinte
J. A. Reprentch, casier	H. Zender, secretar
G. Hoph, secretar	G. Waber, economist
E. O. Zuerner, arhivist	E. Jaksch, profesor de muzică
A. Dimitriu, substitut	E. A. Lessel, substitut
C. Mueller, substitut	Raab, substitut

Societatea de întrajutorare între francezi

Președinte: Pierre Bruni
Vicepreședinte: L. Gillet
Trezorier: O. Briol
Asesori: Sieard, Schliender, A. Pluvier
Cenzori: A. Melon, A. Angély

Membrii ai Societății erau în număr de 99.

Acestea au fost Cluburile Bucureștilor anului 1900. Poate cele din urmă au avut mai puțină importanță, dar să ne amintim că noțiunea desemna o mână de oameni, iar la Londra, la începutul secolului al XVII-lea, spune Dan A. Lăzărescu, funcționa un club întemeiat de Sir Walter Raleigh, om de stat și gânditor, **The Mermaid or Friday Street Club** frecventat de marii dramaturgi Shakespeare, Beaumont și Fletcher, de poeții Selden Donne.

În concluzie, Cluburile îmbinau utilul cu plăcutul. Membri lor erau văzuți în restaurant, unde luau cina, în sala de jocuri, unde jucau de obicei bridge, table, poker sau chiar pinacle, dar și chibițau. Erau împreună membrii ai elitei românești cu diplomați străini. Se întâlneau în sala de lectură, unde se găseau ziarele și biblioteca, la cursele de cai, la tragerile de tir, în saloanele unde se făcea muzică, dar și acolo unde se punea la cale politica românească. Acestea au fost cluburile Bucureștilor anului 1900. Atmosfera de atunci, de acolo, nu se va mai întoarce niciodată, au fost alți oameni, adevărate elite.

Bibliografie:

Jockey Club, București, 1995

Clubul Tinerimei. Statute și lista membrilor. București, 1870

Clubul Ofițerilor în rezervă. Statute. București, 1895

Almanach du high-life. București, 1901.

CLUBS OF BUCHAREST IN 1900

- Summary -

The author presents the most famous high-life clubs in Bucharest by 1900: The Jockey Club, The Royal Club, The Youth Club, The Agricultural Central Society, The Army Club, The Reserve Officer Club, The Fire Shooting Society of Bucharest, Bukarester Deutsche Liedertafel.